

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 Reykjavík

Reykjavík, 12. janúar 2024
UST202312-148/R.K.
10.05.00

Efni: Ósk um umsögn - mat á umhverfisáhrifum - Urðun á óvirkum úrgangi á Njarðvíkurheiði

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar dags. 14 desember sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um hvort og á hvaða forsendum ofangreind framkvæmd skuli háð mati á umhverfisáhrifum. Fyrirhuguð starfsemi er starfsleyfisskyld skv. tl. 8d, í II viðauka laga nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir og reglugerð 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnareftirlit. Umhverfisstofnun bendir á að málshraðaviðmið stofnunarinnar fyrir útgáfu starfsleyfa er allt að 240 dagar.

Framkvæmdarlýsing

Reykjanesbær áformar að útbúa móttökustöð, geymslusvæði og urðunarstað fyrir óvirkan úrgang á Njarðvíkurheiði, sunnan Reykjanesbrautar, austan Patterson-svæðisins. Framkvæmdin felst í undirbúningi og rekstri móttökustöðvar, geymslusvæðis og urðunarstaðar, gerð aðkomuvegar, uppbyggingu á aðstöðu fyrir starfsfólk og öðrum mannvirkjum sem tengjast starfseminni. Heildarstærð svæðisins er rúmlega 4,9 ha að öllu meðtöldu. Áætlað er að hægt verði að koma fyrir 230.000 m³ af óvirkum úrgangi á staðnum til varanlegrar geymslu og að hann verði nýttur í þeim tilgangi í 15 ár. Auk þess er gert ráð fyrir flokkun og tímabundinni geymslu á öðrum óvirkum úrgangi á svæðinu.

Landslag og ásjón

Umhverfisstofnun beinir því til framkvæmdaaðila að huga vel að staðsetningu mannvirkja og urðunar úrgangs, ásamt því að draga úr stórri haugsetningu eins og kostur er til þess að draga úr neikvæðum áhrifum framkvæmdarinnar á ásjón svæðisins.

Lög um stjórn vatnamála

Í umfjöllun um vatnamál í skýrslunni er talið ólíklegt að framkvæmdin komi til með að hafa áhrifa á undirliggjandi grunnvatnshlot. Urðunarstaðurinn sé staðsettur á grágrýtisklöpp sem sé ekki jafn gljúp og nútímahraun á svæðinu og að grunnvatnstraumurinn liggja í átt frá fjarsvæðum vatnsverndar á Reykjanesi.

Á bls. 10 kemur fram að efnafræðilegt ástand og magnstaða sé góð sem er ekki rétt en Vatnavefsjái getur verið villandi hvað það varðar. Þar kemur einnig fram að magnstaða er óþekkt en efnafræðin er það líka vegna þess að ekki eru til gögn til að segja til um ástandið. Grunnvatnshlotið sem er á svæðinu er Romshvalanes 1 nr. 104-115-1-G, við afgreiðslu starfsleyfisumsóknar mun umsóknaraðili þurfa að skila inn áhrifamati vegna

grunnvatnshlotsins, þ.e. mati á því hver möguleg áhrif starfseminnar verða á grunnvatnshlotið.

Markmið laga um stjórn vatnamála nr. 36/2011 eru samkvæmt m.a. 1. gr. þeirra að vernda vatn og vistkerfi þess, hindra frekari rýrnun vatnsgæða og bæta ástand vatnavistkerfa til þess að vatn njóti heildstæðrar verndar. Jafnframt er lögunum ætlað að stuðla að sjálfbærri nýtingu vatns og langátímavernd vatnsauðlindarinnar.

Til þess að hægt sé að leggja mat á hvort að starfsemi og framkvæmdir hafi áhrif á vatnshlot þarf að fara fram mat á áhrifum á gæðabætti sem skilgreindir hafa verið. Áhrifamatið þarf að uppfylla kröfur laga nr. 36/2011 um stjórn vatnamála og 535/2011 um flokkun vatnshlota, eiginleika þeirra, álagsgreiningu og vöktun og breytingar á starfseminni eiga að samræmast markmiðum og kröfum laganna. Í því felst að fjalla m og meta áhrif framkvæmdarinnar á gæðabætti grunnvatns og hvort framkvæmdin geti leitt til þess að þau nái ekki umhverfismarkmiðum.

Umhverfismarkmið grunnvatnshlota er að vera í góðu efnafræðilegu ástandi og hafa góða magnstöðu sbr. 12. gr. laganna. Í samræmi við umhverfismarkmiðin þarf áhrifamatið að svara því hvort að stækkunin muni hafa áhrif á umhverfismarkmið vatnshlota og hvort hún geti valdið því að umhverfismarkmið þeirra náist ekki.

Áhrifamat skal fjalla um:

- Skýran tilgang með áhrifamatinu þ.e. að það er unnið til að meta áhrif framkvæmdarinnar á umhverfismarkmið vatnshlotsins og hvort hætta sé á að ástand vatnshlotsins rýrni miðað við núverandi stöðu.
- Fjalla um stöðu vatnshlotsins í dag (óflokkað vegna skorts á gögnum).
- Gæðabætti í grunnvatni - hvort að starfsemin geti haft áhrif á þá og valdið því að vatnshlotið nái ekki umhverfismarkmiðum.

Hringrásarhagkerfið

Umhverfisstofnun vill vekja athygli á hringrásarhugsun sem æskilegt væri að hafa til hliðsjónar við urðun á óvirkum úrgangi. Að einungis sá úrgangur sé urðaður á staðnum sem ekki er hægt að endurnýta til annarra framkvæmda eða verkefna. Urðun skuli vera síðasti kosturinn þegar útséð er að aðrir endurnýtingarkostir komi ekki til greina.

Niðurstaða

Umhverfisstofnun telur að umfjöllun í greingerð um möguleg umhverfisáhrif sem starfsemin getur valdið hafið verið fullnægjandi og að framkvæmdin komi ekki til með að valda umtalsverðum umhverfisáhrifum og sé því ekki háð mati á umhverfisáhrifum.

Virðingarfyllst,

Ríkey Kjartansdóttir
Sérfræðingur

Sverrir A. Jónsson
teymisstjóri